

SEANCES DU VENDREDI 21 DECEMBRE 1984
VERGADERINGEN VAN VRIJDAG 21 DECEMBER 1984ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU MATIN
OCHTENDVERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 994

PROJET DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant des dispositions fiscales.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Lagae, rapporteur, de Wasseige, De Smeyter, Trussart, Debusséré, Decléty, De Bremaeker, p. 994.

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 994

ONTWERP VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet houdende fiscale bepalingen.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren Lagae, rapporteur, de Wasseige, De Smeyter, Trussart, Debusséré, Decléty, De Bremaeker, blz. 994.PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTERLe procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.La séance est ouverte à 10 h 05 m.
De vergadering wordt geopend te 10 u. 05 m.

CONGES — VERLOF

M. Geldolf et Mme Van Puymbroeck, pour raison de santé; MM. Humblet et Lowis, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce matin.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Geldolf en mevrouw Van Puymbroeck, om gezondheidsredenen; de heren Humblet en Lowis, wegens andere plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE FISCALE BEPALINGEN

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS FISCALES

Discussion générale

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet houdende fiscale bepalingen.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant des dispositions fiscales.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Lagae, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Eerste minister, sta mij toe een kort overzicht te geven van de fiscale bepalingen die in dit ontwerp voorkomen en tevens enkele kritische opmerkingen te maken dienaangaande. Duidelijkheidshalve heb ik de verschillende bepalingen genummerd, die in dit ontwerp zijn opgenomen:

1. Afschaffing van de aftrekbaarheid van de uitgaven voor thermische isolatie;

2. Aftrekbaarheid van kosten van onderhoud en herstelling voor beschermde onroerende goederen die niet verhuurd zijn. Beperkt tot de helft met een maximum van 250 000 frank te regelen bij koninklijk besluit;

3. Afschaffing van belastingvermindering van 5 pct. voor Belgische grensarbeiders die in Frankrijk zijn tewerkgesteld;

4. Belasten van de kapitalen uit groepsverzekering tegen 16,5 pct. aan de bron in plaats van op een blijvende fictieve rente;

5. Afschaffen van de forfaitaire aanrekening van 15 pct., ten titel van buitenlandse belasting, voor de in het buitenland geïnde roerende inkomsten, aan Belgische belastingplichtigen in bepaalde gevallen;

6. Afschaffing van de fictieve roerende voorheffing van 5 pct. op dividenden van buitenlandse oorsprong;

7. Herstellen van de taxatie van een gezinspensioen op één hoofd;

8. Onderscheppen van de misbruiken bij de aftrek van verliezen in de optievennootschappen;

9. Aanrekenen van intrest op bedrijfsvoorheffing aan de bron vanaf 14 dagen in de plaats van vanaf 30 dagen;

10. Verdaging van de herziening van het kadastraal inkomen tot 1 januari 1991;

11. Verlenging van de vrijstelling van 150 000 frank bij aanwerving van bijkomend personeel tot 1988;

12. Vrijstelling van belasting op het voordeel van aandelenoptie aan de personeelsleden van de vennootschap;

13. Optrekken van de grens van inkomsten voor personen ten laste, van 30 000 frank tot 60 000 frank netto;

14. Aanpassing van de wetgeving inzake tewerkstellingszones en coördinatiecentra, bijvoorbeeld het schrappen van de vrijstelling van socialezekerheidsbijdrage voor kaders en vorsers van vreemde nationaliteit, wat praktisch zonder resultaat is, en de aanpassing van het fiscaal statuut van coördinatiecentra, wat opnieuw meer theoretisch is;

15. Toelating van het Centraal Bureau voor hypothecair krediet om spaardeposito's te beheren;

16. Een reeks van tekstverbeteringen in de jongste fiscale wetten;

17. Een BTW-regeling voor verhuring van roerende goederen over de grenzen;

18. Vrijstelling van belasting van de inkomsten uit verhuring van publiciteitdragers op de sportpleinen.

Dit lijkt natuurlijk een macedoine van maatregelen te zijn. In feite kan men ze groeperen in een paar groepen namelijk, het uitzuiveren van fiscale uitgaven, dus bijkomende inkomsten; fiscale en sociale verbeteringen, dus vermindering van fiscale inkomsten; maatregelen tot bevordering van de economie; aanpassingen en verbeteringen.

Laten wij de opgesomde maatregelen even kritisch overlopen.

1. Thermische isolatie. De regering meent dat het voordeel van degelijk te isoleren voldoende groot is zonder dat men daarbij ook nog de aftrekbaarheid moet geven. Des te meer dat men in de meeste gevallen hetzelfde voordeel kan krijgen langs de regeling voor de renovatie. De besparing voor de overheid kan men wellicht even goed of beter vinden op andere posten, met name in de eigenlijke uitgaven, doch het vermijden dat fiscale uitgaven zich blijvend installeren is ook te overwegen;

2. Aftrek van de uitgaven voor onderhoud van geklasseerde gebouwen. Deze maatregel werd ingevoegd in de Kamer. Het is een sympathiek voorstel dat het behoud van ons patrimonium ten goede komt. Wel komt de administratieve last nu terecht bij het bestuur der Belastingen. Er is enige kritiek mogelijk in deze zin dat de aftrekbaarheid een groter voordeel is voor iemand met een groot inkomen dan voor iemand met een klein inkomen;

3. De 5 pct. van de grensarbeiders in Frankrijk. Men kan natuurlijk bepleiten — dat is uitvoerig gebeurd in de commissie — dat men deze maatregel om allerlei redenen zou behouden, doch in feite is dit een discriminatie. Wel wordt de afschaffing over twee jaar gespreid;

4. De belasting van kapitalen opgenomen uit groepsverzekering tegen forfaitair 16,5 pct., maatregel die meer zal opbrengen dan de fictieve rentebelasting, maar die toch betwist wordt door de enen omdat hij de grote inkomsten zou bevoordelen, door de anderen omdat hij de levensverzekeringscontracten nog meer ontmoedigt en ook de kaders treft voor wie deze groepsverzekeringen meestal worden gesloten.

Deze verzekeringen werden oorspronkelijk meestal gesloten om de kaders in de privé-sector een vergelijkbare toestand te geven als deze van de overheidssector. Hierbij mogen wij wel aanstippen dat het past iets verder te kijken wanneer men op de levensverzekering ingrijpt.

Wij zijn nog steeds een land met weinig levensverzekeringen. Wij hebben iets meer schuldsaldoverzekeringen, iets meer ongevallenverzekeringen. Is dit onder invloed van de inflatie? Of is de Belg ervan overtuigd dat hij beter zelf kan sparen en beleggen? In elk geval acht ik het nuttig erop te wijzen dat het niet goed is deze verzekeringstak te ontmoedigen.

Wij doen er ook goed aan de mensen ertoe aan te sporen zelf meer te doen om hun oude dag of hun levenspartner veilig te stellen.

De verhouding actieven-bejaarden enerzijds, de crisis anderzijds, brengen mede dat wij wel een minimumpensioen kunnen waarborgen, maar degenen die hun levensstandaard, verworven aan het einde van hun loopbaan, willen behouden, zullen er wel moeten toe worden aangespoord zelf een inspanning te doen voor hun levensverzekering of overlijdensverzekering. Dit zal overigens toelaten meer middelen te vinden op de kapitaalmarkten waar de levensverzekeringsfondsen zoals in andere landen het geval is, zeer actief kunnen optreden. Onze collega, de heer Cooreman, heeft hier deze week gepleit in nagenoeg dezelfde zin.

Met de nummers 5 en 6 komen wij aan twee maatregelen welke meer speciaal de banken treffen die buitenlandse verrichtingen doen.

De Hoge Raad voor financiën heeft deze fiscale uitgaven signaleerd als een al te ruime toepassing van de regel *non bis in idem*. Het is logisch dat waar de bruto-inkomsten van een financiële instelling bestaan uit reeds belaste inkomsten, zij deze belasting in rekening mag brengen. Anders is rendabiliteit niet mogelijk.

Iets anders is de belasting aftrekken voor inkomsten die niet of weinig bijdragen tot de winst.

Hetzelfde voor de fictieve roerende voorheffing van 5 pct. op dividenden van buitenlandse oorsprong.

Ook hier is de *ratio legis* niet meer aanwezig en is er reden tot afschaffing. Men moet evenwel omzichtig te werk gaan in deze materie ten einde de groeiende internationalisatie van onze instellingen niet nutteloos te schaden.

7. Een zevende maatregel betreft het gezinspensioen. Een arrest van het Hof van beroep van Brussel had gemeend dat het gezinspensioen, bijvoorbeeld van een zelfstandige, gesplitst moest belast worden. Onmiddellijk werden honderden bezwaarschriften ingediend door allerlei gepensioneerden om ook dit voordeel te genieten.

De regering heeft gemeend dat welke ook de beweegredenen waren, de taxatie op één hoofd moest behouden blijven, zoals het pensioen ook één pensioen is. Is dat een revanche van de wetgever op de rechterlijke macht?

De regering beweert van niet. Het is alleen het duidelijker stellen van een tekst om niet meer verkeerd te worden begrepen door de rechterlijke macht;

8. De regeling van de verliezen in de optievennootschappen bepaald in artikel 19. Het gaat hier inderdaad om een misbruik en een discriminatie. Een koninklijk besluit zal hiervoor een oplossing bieden, want de zaak is vrij ingewikkeld;

9. Vanaf wanneer is men interest verschuldigd op de bedrijfsbelastingen die men moet afhouden aan de bron? Het antwoord luidt: voortaan vanaf de vijftiende dag na de uitbetaling van de lonen. Dat is niet onlogisch, vermits het geld van meet af aan toebehoort aan de fiscus. Men moet echter vermijden al te zware sancties toe te passen. Dat is het geval voor het voorbeeld aangehaald op de bladzijden 28 en 29 van mijn verslag: betalen op 3 september, wil zeggen interest betalen voor de hele maand september. Kan men hiervoor geen andere oplossing vinden, rekening houdend met de problemen die er kunnen zijn in de financiële instellingen en ook in het Postcheckambt op het einde van de maand? Het gebeurt maar al te dikwijls dat men de 27e of de 28e van de maand betaalt, maar dat de betaling om ik weet niet welke reden, later wordt uitgevoerd. In dat geval is de sanctie wel zeer zwaar;

10. De verdaging van de herziening van het kadastraal inkomen tot 1 januari 1991. Er is een lofwaardige beschouwing aan de basis van deze maatregel, namelijk dat de onroerende sector en dus ook de bouwsector niet nutteloos dienen te worden verstoord, maar dat een zekere rust en zekerheid in deze sector moeten terugkomen. Nochtans moge ik er wellicht op wijzen dat de herziening van het kadastraal inkomen de rechtvaardigheid onder de belastingplichtigen moet herstellen. Het inkomen van bepaalde eigendommen is meer gestegen dan dat van andere. Er zijn bepaalde wijken in onze steden en gemeenten waar het inkomen uit eigendommen om diverse redenen eerder daalt. Deze eigenaars hebben er soms wel belang bij dat men het kadastraal inkomen tijdig of vroeger herzielt.

Er zijn ook personen die, naar aanleiding van de jongste herziening van het kadastraal inkomen, van oordeel zijn, terecht of ten onrechte, maar dikwijls terecht, dat zij niet goed zijn behandeld en dat men de toestand verkeerd heeft opgenomen. Zij hebben zich getroost met de gedachte dat het kadastraal inkomen in 1985-1986 zou worden herzien. Deze troost zijn ze nu kwijt;

11. De verlenging tot 1988 van de vrijstelling van 150 000 frank bij aanwerving van bijkomend personeel is een maatregel waar we eenparig kunnen achterstaan, te meer omdat een verlenging tot 1988 toch een zekere planning toelaat bij de ondernemingen;

12. De belangrijkste innovatie in deze wetgeving is de vrijstelling van belasting op het voordeel van de aandelenoptie van de personeelsleden van de vennootschappen. Dit wil zeggen dat men aan de personeelsleden toelaat aandelen te nemen in de vennootschap, met dien verstande dat zij worden aangeboden tegen een zekere prijs en dat deze optie geruime tijd nadien kan worden gelicht, rekening houdend met het feit dat de aandelen intussen in waarde kunnen zijn gestegen en men een voordelige operatie doet. Dit kan worden beschouwd als een « voordeel van alle aard », wat belastbaar is. De wetgever bepaalt nu dat die inkomsten voortaan niet meer worden belast.

Bij artikel 45, het vroeger artikel 41 van ontwerp, moet wellicht een kleine verduidelijking worden aangebracht. Tijdens de bespreking in de commissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers werd een amendement behandeld strekkende tot versoepeling van de voorwaarden voor de aandelenopties. Er werd gesteld dat het toepassingsgebied van de wet werd uitgebreid tot de dochtervennootschappen. In het Frans staat in het verslag: « Filiales et même aux filiales de sociétés étrangères. »

Het is goed erop te wijzen dat « filiale » in het Frans en « filiaal » in het Nederlands niet dezelfde betekenis hebben. Gaat het om een dochtervennootschap, inrichting of bijhuis van een onderneming? Moet men niet spreken van wat bedoeld wordt met het Franse woord *succursale*? Vermits het de bedoeling was van de personen die het amendement hebben ingediend, amendement dat door de regering werd aangenomen, het toepassingsgebied van de aandelenoptie te verruimen, meen ik — de Vice-eerste minister zal daar wel een antwoord op geven — te mogen aannemen dat aandelen van buitenlandse vennootschappen onder het toepassingsgebied van de wet vallen, zowel wanneer zij in België een dochtervennootschap hebben — *une filiale* in het Frans — of ook wanneer zij in België enkel een bijhuis — een *succursale* in het Frans — zouden hebben.

Dit punt, namelijk de aandelenoptie, is uiteraard zeer belangrijk. Het is zeer uitvoerig besproken geweest in de Kamer van volksvertegenwoordigers en in de commissie voor de Financiën van de Senaat. Ik verwijs voor deze vrij technische materie naar het verslag.

13. Om te weten of iemand ten laste is en aanleiding geeft tot belastingvermindering in de personenbelasting, volstond het tot nog toe meer inkomsten te hebben dan 30 000 frank netto om niet meer als ten laste te worden beschouwd.

Dat bedrag van 30 000 frank netto stemt overeen met 40 000 frank bruto. De regering heeft gemeend het bedrag van 30 000 frank netto te moeten optrekken tot 60 000 frank netto, wat overeenstemt met 75 000 frank bruto.

Deze maatregel werd zeer vlot bijgetreden. Hierbij hoort misschien een kleine opmerking. Deze maatregel komt tegemoet — en dat doet niets af aan de verdienste van deze maatregel — aan degenen die deze inkomsten hebben en niet aan degenen die ze niet hebben. Niet de allerzwaksten worden hierdoor bevoordeeld, maar integendeel degenen die toch reeds een zekere inkomens hebben.

De maatregel kan misschien sommigen aansporen om langer vakantiewerk te presteren. Tot nu toe beperkte men zich gewoonlijk tot één maand vakantiewerk, omdat men anders aan belastingen verloor wat men met het vakantiewerk won. Nu wordt men ertoe aangemoedigd langer vakantiewerk te presteren;

14. Dit punt betreft de aanpassing van de wetgeving inzake tewerkstellingszones en coördinatiecentra, dus het schrappen van de vrijstelling van sociale-zekerheidsbijdragen voor kaders en vorsers van vreemde nationaliteit. In feite gaat het hier meer om een juridisch herstel dan om een wijziging ten gronde.

De vraag rijst natuurlijk uit welke bron — als er geen bijdrage verschuldigd is — deze kaders en vorsers de sociale voordelen zullen putten, waarop zij menen recht te hebben. Dit is natuurlijk een probleem van internationaal sociaal recht;

15. Dit punt betreft het Centraal Bureau voor hypothecair krediet, dat toelating krijgt om spaardeposito's te beheren. Het Centraal Bureau voor hypothecair krediet heeft op zeker ogenblik een hypotheekmaatschappij overgenomen, overname die gebeurd is om redenen die verband houden met de specifieke toestand van de overgenomen maatschappij;

16. Dit punt betreft een reeks van tekstverbeteringen die worden aangebracht aan onze jongste fiscale wetten. Dit heeft aan bepaalde leden van de commissie voor de Financiën de beschouwing ontlokt dat het goed zou zijn in de toekomst over iets meer tijd te beschikken, enerzijds, voor de minister en zijn medewerkers om de teksten voor te bereiden en anderzijds, voor de commissie om deze teksten te onderzoeken, te overwegen en te vergelijken.

M. de Wasseige. — Très bien, monsieur Lagae.

M. Lagae. — Nous sommes bien d'accord, n'est-ce pas, monsieur de Wasseige?

17. Hier komt een BTW-regeling voor de verhuring van roerende goederen over de grenzen heen. Ook hier moest een goede, duidelijke tekst worden opgesteld voor de toekomst;

18. Tenslotte: de vrijstelling van de belasting van 25 pct. op publiciteitsdragers op de sportpleinen. Deze maatregel werd goed onthaald.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat deze teksten stuk voor stuk, en elk afzonderlijk, op hun verdienste moeten worden beoordeeld. Sommige daarvan zijn verbeteringen en verzachtingen van ons belastingstelsel.

Andere, zonder het belastingstelsel zwaarder te maken, zorgen er toch voor dat de belasting meer opbrengt.

Sommige maatregelen moeten bepaalde misbruiken wegwerken en andere zijn misschien enigszins een stap in de duisternis. Ik denk hier meer in het bijzonder aan de *stock options*.

Het is voor de regering moeilijk te weten hoe alles juist zal verlopen omdat ook voor haar deze maatregelen relatief nieuw zijn. Het is niet uitgesloten dat wij later nog eens ertoe zullen worden uitgenodigd bepaalde maatregelen, zoals bijvoorbeeld die met betrekking tot het innovatiekapitaal en de coördinatiecentra, bij te werken of te verbeteren.

Niettemin meen ik dat ik de collega's ertoe mag uitnodigen dit ontwerp goed te keuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, nous avons à examiner un projet de loi en matière fiscale très compliqué; cela apparaît surtout si l'on se donne la peine d'étudier les articles en profondeur, M. Lagae, vient d'en faire un excellent compte rendu. Je le remercie de son objectivité, mais aussi de certaines critiques positives qu'il n'a pas manqué de formuler à l'égard de ce projet, comme il le fait d'ailleurs à d'autres occasions.

En fait, monsieur le ministre — et je le regrette, parce que c'est finalement le dernier projet que vous défendez en tant que ministre des Finances —, il faut bien dire qu'il s'agit d'un projet minable, et ce à plusieurs titres.

Il l'est, tout d'abord, parce qu'il contient grosso modo une vingtaine de mesures différentes et, dans ce chiffre, dix sont des corrections d'erreurs antérieures. Avouez que ce n'est pas très glorieux.

Ensuite, parce que la déclaration gouvernementale prévoyait bien que vous alliez reprendre l'examen en profondeur de toute la fiscalité et la revoir dans un sens qui tienne compte à la fois du travail, des travailleurs et de la famille.

Or, que s'est-il passé au cours des trois années de votre législature? Une série de lois et d'arrêtés de pouvoirs spéciaux ont été pris en matière fiscale, mais aucune révision en profondeur n'a été entamée. Le gouvernement auquel vous appartenez a failli à la promesse qu'il avait faite à sa majorité.

Nous ne nous en plaindrons pas trop, sauf en ce qui concerne le fait que, d'année en année, on a pu constater que toutes les modifications que vous avez apportées sont clairement orientées et compliquent de manière telle que vous-même et votre administration ne vous y retrouvez plus. Le projet qui nous est soumis en est la preuve. On y corrige au moins une vingtaine d'articles erronés.

On en arrive à une situation telle que plus aucun contribuable n'arrive à calculer l'impôt qu'il doit. Même les indépendants ne peuvent faire ce calcul; il en va de même des entreprises, à la limite. Et me croirez-vous si j'ajoute que le receveur des Contributions en est également incapable? C'est l'ordinateur qui fait le calcul à posteriori et personne, au moment de remplir la déclaration d'impôt, ne peut savoir quel sera le montant de l'imposition. Cette situation est, pour le moins, inexcusable.

Mais le plus important me paraît être l'orientation que vous avez donnée à toutes les mesures prises et, en particulier, celles introduites dans le projet de loi qu'on discute aujourd'hui.

La majorité se plaît à répéter que la fiscalité n'augmente pas. Mais tous les citoyens constatent le contraire. Vous ne pouvez le nier, les différentes études parues récemment le révèlent: la parafiscalité et la fiscalité augmentent bel et bien.

Si des calculs subtils et globaux tendent à prouver qu'elles n'augmentent que faiblement, il reste que vous avez introduit, au fil des années — et en particulier dans le présent projet de loi —, une redistribution de la fiscalité qui frappe plus durement les revenus du travail, et spécialement les revenus moyens. Parlant des revenus du travail je ne vise pas uniquement ceux des ouvriers, des appointés ou des entreprises mais également ceux des agents des services publics, et, il faut le répéter, ceux des indépendants, des artisans et des commerçants. Vous avez alourdi considérablement la fiscalité sur les revenus du travail.

Mais lorsqu'on vous pose des questions, vous prétendez qu'il est impossible d'établir des chiffres bien déterminés. Et ce ne sont pas la complication actuelle et les retards énormes des statistiques en la matière qui nous mettront en mesure de voir plus clair.

Par contre, vous avez allégé considérablement la fiscalité sur les revenus du patrimoine, par toute une série de mesures. Vous avez opéré, tout en maintenant la fiscalité globale relativement constante, une redistribution très claire que nous ne pouvons accepter.

Par ailleurs, il faut reconnaître qu'une série de mesures fiscales prises, notamment dans le présent projet de loi, ont été de véritables tours de passe-passe. Ceux-ci permettent tout simplement à l'Etat, non de poursuivre la fraude fiscale, non pas d'arriver à une meilleure perception de l'impôt, non pas d'opérer une redistribution équitable, mais bien de percevoir anticipativement des impôts qui, de toute manière, devaient être perçus. Cela revient à faire rentrer l'argent cette année-ci, sans tenir compte de ce qu'il adviendra l'année prochaine. A ce moment-là, de nouvelles mesures pourront toujours être introduites. Cela s'est déjà fait: voyez le présent projet de loi.

Que nous propose-t-on aujourd'hui? En premier lieu, quelques mesures visant à mettre fin, dans la mesure du possible, aux dépenses dites fiscales. Le Conseil supérieur des finances a énuméré une quantité de mesures et le choix que vous avez opéré parmi celles-ci conforte ce que je viens de dire.

Vous supprimez la détaxation pour l'isolation thermique des bâtiments, vous supprimez le « versement forfaitaire français » qui touche les travailleurs frontaliers, vous percevez l'impôt sur l'assurance-groupe au moment où le capital est versé et non plus, comme c'était le cas jusqu'à présent, sur les rentes annuelles. Par ailleurs, vous allégez très faiblement la quotité forfaitaire d'impôt étranger.

Par ces mesures, vous touchez une fois de plus très directement les revenus du travail.

Les cadres, en particulier, se plaignent amèrement de la fiscalité supplémentaire que vous leur avez imposée et de cette nouvelle mesure qui les frappe.

L'imposition de 16,5 p.c. sur les capitaux versés constitue un nouveau tour de passe-passe qui vous permet de percevoir l'impôt directement et plus tôt que les années ultérieures.

En ce qui concerne l'isolation thermique, les experts sont d'accord: il faut dix à vingt ans pour faire évoluer un parc de logements vers une meilleure isolation. Vous estimez que la mesure que vous aviez prise en cette matière voici trois ans — encore a-t-elle été modifiée au moins quatre fois entre-temps — a eu un effet suffisant. C'est absolument inexact; les chiffres le prouvent. En effet, la charge fiscale découlant de cette mesure fut de l'ordre de 200 millions en 1983 contre 300 millions en 1984. Cela signifie que cette politique commence seulement à porter ses fruits. Vous y renoncez alors que chacun connaît l'impact que peuvent avoir les produits énergétiques sur la balance des paiements.

Le « versement forfaitaire français » atteindra de plein fouet les frontaliers; l'assurance-groupe — je viens d'en parler — atteindra principalement les cadres et les travailleurs des entreprises.

Les choix que vous opérez sont donc très clairs. Vous voulez mieux percevoir l'impôt; c'est d'ailleurs le titre d'un de vos chapitres.

Pour ce faire, contrairement à l'interprétation que donnent normalement les tribunaux, vous prévoyez, par une loi à effet rétroactif, que la pension « ménage » ne peut plus être fractionnée pour sa taxation. Pourtant, il existe de nombreux cas où les deux conjoints ont participé, par des cotisations, à l'élaboration de la pension à laquelle ils ont droit. C'est le cas, par exemple, de l'aidante d'un indépendant pour laquelle la législation sociale impose, pour des raisons de simplification, que sa participation ne soit pas comptabilisée comme telle, mais soit reprise dans le calcul de la pension du conjoint.

Il est cependant clair que l'aidante a promérité sa propre pension. Or la pension du ménage est octroyée comme si l'aidante n'avait jamais travaillé, comme si son travail n'avait pas contribué à la constitution de cette pension, appliquée dès lors au taux ménage au lieu d'être scindée. La proportion — cinquante/cinquante — peut parfaitement être adaptée, mais il est clair que, par cette mesure, vous pénalisez, une fois de plus, les revenus du travail. Et il est vraisemblable que votre majorité vous suivra.

Autre mesure que je qualifierai de tour de passe-passe; celle qui concerne les intérêts de retard.

Vous avez constaté qu'au lieu de verser au Trésor les retenues professionnelles à la source pour le 15 du mois, certains redevables en diffèrent le paiement une dizaine, voire une douzaine de jours, l'intérêt ne commençant à courir qu'à partir du 1er du mois suivant. En fixant l'échéance au 15, vous générez considérablement les entreprises, non dans leur

trésorerie, mais dans leur administration, ne serait-ce qu'en raison du temps matériel nécessaire pour effectuer les versements. Vous savez comme moi le temps que prennent les virements effectués de banque à banque. Compte tenu des fins de semaine prolongées, il est, en effet, devenu impossible de transférer une somme en moins de sept jours.

En portant le délai au 15 du mois, vous contraignez les entreprises à effectuer leurs paiements à la date du 7 pour qu'ils parviennent en temps utile à l'administration des Contributions. Imaginez que le 1er du mois tombe un vendredi. Les entreprises et, en particulier, les petites et les moyennes, seront entraînées dans des dépenses supplémentaires.

Finalement d'ailleurs, votre mesure rapportera peu au Trésor, car, lorsque l'intérêt de retard était dû au 1er du mois, il l'était pour le mois complet; que le versement soit effectué le 2, le 3 ou à la fin du mois, l'intérêt était le même. Votre mesure est donc ridicule et vexatoire.

La péréquation cadastrale est reportée. Une fois encore, cette mesure va dans le sens de celles que je viens d'évoquer, puisque ce sont les revenus du patrimoine qui ne seront pas adaptés à l'évolution de l'inflation. Lorsque les revenus du travail sont adaptés, vous les pénalisez, eux, de 2 p.c. Quant à l'impôt cadastral, il ne suit même pas l'évolution de l'inflation. Et vous vous défendez de mener une politique visant à soutenir les revenus du patrimoine! Permettez-moi de vous contredire.

Il est évident, par ailleurs, que le report de la péréquation cadastrale est une mesure d'ordre politique. Vous vous refusez à appliquer en période pré-électorale une loi qui vous impose d'y procéder.

Vous proposez ce qu'on appelle en anglais le *stock option*, ou l'option sur actions, régime qui permet aux travailleurs d'une entreprise d'acheter ultérieurement des actions de la société qui les occupe, non pas d'y souscrire lors d'une augmentation de capital — beaucoup de sociétés réservent ainsi une partie de ces augmentations à leur personnel — mais par convention.

En fait, il s'agit d'une formule qui permet au travailleur qui a souscrit une ou plusieurs actions d'en différer le paiement.

En réalité, que cache cette mesure? Il faut, bien sûr, la replacer dans son contexte, c'est-à-dire en liaison avec les dispositions introduites dans le projet de loi de redressement en matière sociale. Si je ne m'abuse, l'article 44 de ce projet interdit pour deux ans, 1985 et 1986, toute augmentation des traitements, des salaires ou de tout autre avantage, à l'exception de celle qui découle normalement du jeu de l'index, ce dernier étant toutefois, du fait d'une autre loi, amputé de 2 p.c. pour chacune de ces deux années.

Au travers de cette mesure, vous offrez à certaines catégories de travailleurs, en fait au personnel de la direction et aux cadres supérieurs principalement — une fois de plus, on voit très bien qui vous voulez favoriser —, un moyen légal de contourner des dispositions que vous avez vous-même introduites dans la loi de redressement en matière sociale.

Par quel moyen est organisé ce contournement? C'est bien simple. La société permettra la souscription d'actions à un prix inférieur à leur prix réel et lorsque les mesures auront cessé d'être contraignantes, c'est-à-dire deux ans plus tard, il sera possible de revendre ces actions au cours de bourse en réalisant ainsi des augmentations de revenus fiscalement et totalement exonérées d'impôts.

Que dire d'un gouvernement qui, dans une loi, propose de bloquer tous les revenus et qui, pour certains, organise la possibilité d'en contourner légalement les dispositions?

Vous arguez de l'intérêt des travailleurs à participer au capital de leur entreprise. C'est peut-être vrai, monsieur le ministre, pour un certain nombre de personnes qui ont déjà placé une partie de leur épargne ailleurs que dans leur propre entreprise. Mais pensez-vous que les bénéficiaires de petits revenus dont, par conséquent, la possibilité d'épargne est minime, placeront celle-ci dans leur propre entreprise? Tout le monde sait très bien qu'il ne faut jamais mettre tous ses œufs dans le même panier. Si l'entreprise fait faillite, c'est l'emploi et l'épargne qui disparaissent. La prudence s'impose donc.

Il n'en va évidemment pas de même pour les gros revenus. Pour eux, il s'agit d'une possibilité parmi d'autres et vous l'offrez d'ailleurs également aux administrateurs de ces mêmes entreprises. C'est, par conséquent, une mesure qui n'est pas sérieuse.

Je termine en rappelant que vous avez pris une dizaine de mesures pour corriger les erreurs contenues dans les lois et arrêtés pris antérieurement en vertu des pouvoirs spéciaux. Je voudrais en souligner deux.

Vous corrigez d'abord des arrêtés de pouvoirs spéciaux que vous avez demandé, il y a peu, de confirmer par une loi, et qui concernent les zones d'emploi et les centres de coordination. Pourquoi? Simplement parce qu'ils sont contraires à un certain nombre de règles de la CEE.

Vous n'avez même pas pris la précaution, lors de la prise de ces arrêtés de pouvoirs spéciaux, de les rendre conformes aux règles qui sont pourtant connues de la CEE! Vous pouviez cependant prendre les contacts nécessaires avec les administrations européennes pour qu'il en soit ainsi. Vous n'en avez rien fait. Voilà la manière dont votre gouvernement travaille aujourd'hui. Il fait n'importe quoi et corrige ensuite.

Ainsi, à la page 41 du rapport, dans le chapitre relatif à la taxation des revenus de remplacement, vous osez dire, monsieur le ministre, que «désormais tous les revenus imposables seront clairement pris en compte et non plus uniquement les revenus professionnels», et ce en vue de mettre ces textes légaux en concordance avec les intentions du législateur. Il faut oser le faire d'affirmer cela.

En effet, nous avions constaté sur ce point une erreur contenue dans la loi précédente. Nous vous l'avions signalée et avons déposé un amendement que vous avez refusé. Aujourd'hui, vous osez dire qu'il fallait mettre ce texte en concordance avec les intentions du législateur. Voilà la manière dont vous traitez, et même abusez, le Sénat. Certes, toute erreur est possible et humaine, mais si on la relève, la moindre des choses est de la réparer. Vous ne l'avez pas fait et aujourd'hui vous prenez des mesures pour la corriger.

Cette manière de procéder me permet de traiter, une fois de plus, ce projet qui nous est soumis, de loi minable. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Smeyter.

De heer De Smeyter. — Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe vooraf de heer Lagae te feliciteren met zijn omvangrijk verslag dat in een record-tempo werd opgesteld. Het zal hem misschien plezier doen te vernemen dat toch iemand zijn verslag heeft gelezen. Het bewijs daarvan is — en dat is geen verwijt — dat ik op bladzijde 74 heb vastgesteld dat ik bij artikel 20 een amendement heb ingediend, terwijl dit bij artikel 22 is gebeurd.

De heer Lagae. — Die wijziging wordt genoteerd.

De heer De Smeyter. — Sinds een paar weken beginnen leden van regering om louter electorale redenen te jammeren over de gevolgen van beslissingen die door de regering zelf werden getroffen. Zo betreurt Eerste minister Martens bijvoorbeeld, de situatie op het vlak van het sociaal overleg tussen de sociale gesprekspartners, hoewel hij precies door zijn volmachten alle regels van het spel grondig vervalst heeft.

Zo betreurt de minister van Justitie Gol, dat de directe belastingen te zwaar zijn en overdreven wegen op de laagste inkomens uit arbeid, hoewel de regering precies de belastingdruk op de inkomens uit arbeid — meer bepaald door de indexsprongen — verzaagd heeft en de sociale uitwerkingen verlaagd heeft.

Zo betreurt de minister van Sociale Zaken Dehaene, de nieuwe armoede en wil hij nu voorrang verlenen aan de misdeelden hoewel precies het sociaal beleid van de regering aan die armoedevervalsingen ten grondslag ligt.

De conclusie ligt voor de hand: de regering heeft de ongelijkheden verscherpt, zij heeft armoede gezaaid. En nu belooft zij daar iets aan te doen!

Het eerste wat zij zou moeten doen, is de koopkracht herstellen, maar niets daarvan.

De inkomensongelijkheid zou ze moeten bestrijden met de personenbelasting en door specifieke voorzieningen in het kader van de sociale wetgeving. Maar niets daarvan. Integendeel, zij gaat verder door in alle dubbelzinnigheid, de afbraak te verdoezelen, met ontwerpen van herstelwetten die ten eerste onrechtvaardig zijn en door de meerderheidspartijen demagogisch misbruikt worden.

Het fiscaal wetsonwerp, dat wij nu bespreken, is ook zo een bedrog. De regering blijft de belastingen overwegend misbruiken om de grote inkomens overdreven voordelen toe te kennen op kosten van de kleine en middelgrote inkomens.

Door de invoering van een eenvormig belastingpercentage voor de grote inkomens bevoordeelt de regering deze inkomens ten koste van de

kleine kapitalen, daar waar deze belastingen veeleer progressief zouden moeten zijn.

Met het gewijzigd belastingstelsel op de uitgekeerde kapitalen van groepsverzekeringen zet de regering de zoveelste stap op de weg naar het deglobaliseren van de inkomens.

Dit fiscale ontwerp houdt in niets rekening met het fiscaal alternatief, opgenomen in de gemeenschappelijke nota van mei 1984 opgesteld door het ACV en het ABVV. Slechts enkele heel kleine doelstellingen op het vlak van de fiscale uitgaven worden in acht genomen. Op het grootste deel van de voorstellen werd niet ingegaan, maar het wetsontwerp verhoogt wel een aantal fiscale uitgaven voor de KMO en vrije beroepen.

Terwijl voor de grensarbeiders, de belasting wordt verhoogd met verschillende tienduizenden franken, krijgen de ondernemingen subsidies gestort, die in een recente studie van de Kredietbank, op 332 miljard geraamd worden.

Moeten wij ook herinneren aan de belasting van de vervangingsinkomens en de belastingvermeerdering die de werklozen kunnen ondergaan, indien ze geen voldoende inhouding op hun uitkering laten doen.

Had de regering iets willen doen om de armoede te bestrijden dan was het mogelijk geweest zeer spoedig een samenhangende, globale hervorming van de personenbelasting met ongewijzigd rendement uit te werken. Maar dat impliceerde:

- Een billijker verdeling van de fiscale druk, meer bijzonder door een fundamentele hervorming van de voordelen die zonder de minste selectiviteit aan de ondernemingen en de hoge inkomens toegekend worden;

- Een indexering van de belastingschalen;

- Een doeltreffende en georganiseerde bestrijding van de belastingontduiking;

- De noodzaak om ons belastingstelsel aan te vullen met een vermogensbelasting;

- Dat de hinderpalen waardoor het werk van gehuwde vrouwen fiscaal bestraft wordt, uit de weg geruimd worden;

- Een herziening van de aftrekken voor kinderen ten laste op forfaitaire basis. Maar niets daarvan.

Het netto-inkomen blijft maar dalen met gemiddeld 4 pct. per jaar, wat betekent dat de gezinnen sedert 1982 reeds 15 pct. hebben ingeleverd. Vanzelfsprekend volgt het verkoopvolume in de kleinhandel een gelijkwaardige dalende trend en als we het tweede trimester van 1984 toetsen aan 1983 alleen wat de verkoop van voedingswaren betreft, bereikt deze daling zelf 8 pct. in een jaar.

De stabilisering van de stijging van het aantal uitkeringsgerechtigde werklozen wordt nu als een gunstige evolutie aangekondigd.

Hierbij bedriegt men alleen zichzelf, want de feitelijke toestand kan men enkel beoordelen op basis van het aantal werkzoekenden. Dit aantal blijft stijgen en bevindt zich momenteel boven de 800 000 zijnde een stijging met 200 000 sinds het aantreden van deze regering.

Ook wat de overheidsschuld betreft, spreekt men van een positieve evolutie, omdat de financieringsbehoefte van de Staat zich op een zeer hoog peil stabiliseert, meer dan 600 miljard per jaar, of een toename van 60 000 frank per inwoner per jaar of ongeveer 280 000 frank per gezin per jaar. Geen reden dus voor Martens V om fier te zijn op de geboekte resultaten.

En het moest er nog bijkomen, Martens V incasseert nu ook nog verwijten van de bankiers.

De kritiek op de herstelontwerpen houdende sociale en fiscale bepalingen en op allerhande spaarplannen is nu geen uitsluitende zaak meer van de politieke oppositie, van syndicale groeperingen of natuurlijke opposenten van het regeringswerk. Met het verschijnen van het jaarverslag van de Belgische Vereniging der banken, is nu ook de regeringsploeg verweten hoegenaamd nog geen ernstig werk te hebben gemaakt van de sanering van de overheidsfinanciën. De bankiersvereniging is nog vernietigender voor de regering dan de vakbonden. Vanuit hun professionele hoek stellen ze eindelijk onomwonden, dat hoegenaamd nog niet alle mogelijkheden op het gebied van de uitgavensanering werden aangewend.

Natuurlijk kan men zo naïef zijn te verwachten, dat de overheid, met het oog op bezuinigingen, een kosten-batenanalyse verricht of laat verrichten van de grote uitgavenposten. Het beleid en de daaraan gekoppelde uitgaven worden bepaald door politieke motieven.

Vastgesteld wordt dat de saneringen in het kader van het spaarplan voor het belangrijkste pakket bestaat uit nieuwe ontvangsten ten laste van de werknemers en de ondernemers.

Saneren betekent voor Martens V dus voornamelijk zoeken naar hogere inkomsten, ondanks de pijnlijke offers, die van de bevolking worden gevraagd.

Ook het bouwbedrijf klaagt, overigens terecht, « met bitterheid » de kloof aan die is gerezen tussen de schone woorden en de daden van de overheid. En dan wel uiteraard inzake investeringen in tal van soorten van bouwwerken. Het bouwbedrijf is hard, zeer hard voor de regering en stelt, dat alles dient als voorwendsel om niet te moeten beslissen: de onzekerheid van de conjunctuur, de inkrimping van het spaarvolume, de tegenstrijdige definities van boekhoudkundige « imputaties », het beginsel van de jaarlijkse begrotingsvastleggingen enzovoort.

Zelfs wanneer met veel moeite tot een investeringsprogramma beslist wordt, is de uitvoering ervan verre van verzekerd.

Dit toont duidelijk aan dat de regering, in tegenstelling tot de groot-sprakerige verklaringen, hoegenaamd niet als een goed huisvader om-springt met de gemeenschapsgelden.

Hoewel zeker van sommige fiscale uitgaven het nut in twijfel kan worden getrokken valt het toch op, dat met bekwaame vertraging wordt gewerkt, terwijl inmiddels miljarden extra worden toegekend.

Een aanduiding dat het met de sanering van de overheidsfinanciën hoegenaamd nog niet menens is. Zelfs directeur Beauvois van de Nationale Bank heeft zijn berispingen openbaar geuit. Onder het bewind van een financiële expert die Willy De Clercq in liberale kringen heet te zijn, wordt geen ernstige poging ondernomen om de aanzwellende schuldenstroom in een veiliger bedding te kanaliseren.

Integendeel, volgens instellingen zoals het Internationaal Muntfonds, de Oeso en de Europese Commissie is de Belgische economie op goede weg.

De liberalen zwaaien met zulke verklaringen als waren het olympische trofeën.

En de regering ook vindt dat de zaken hier te lande er niet slecht voor staan: kijk maar naar de winstcijfers van de grote vennootschappen, ze schieten pijlsnel de hoogte in.

Maar als men gewoon om zich heen kijkt, naar het dagelijkse defilé van afdankingen en armoede, dan kan men zich afvragen over welke economie de liberalen het hebben.

Alsof er geen vuiltje aan de lucht is, rekent de regering op de parlementaire meerderheid, op de goedkeuring van de herstellwetten, die elk ernstig tewerkstellingsbeleid afwijzen, de werkers nog meer overleveren aan de patronale willekeur en die alweer tallozen nog meer aan de rand van de armoede zullen brengen.

De meerderheid schijnt zich weinig of niets aan te trekken van de snelle achteruitgang van de levensomstandigheden van velen.

De zogenaamde herstellwet en dit fiscaal ontwerp zullen nauwelijks iets anders tot gevolg hebben dan dat het financieel evenwicht in de sociale zekerheid opnieuw in het gedrang wordt gebracht, omdat eens te meer door dit ontwerp de belastingen overwegend worden gebruikt om de grote inkomens overdreven voordelen toe te kennen op kosten van de kleine en middelgrote inkomens.

Eens te meer vergeet de regering de uitwerking van een samenhangende, globale hervorming van de personenbelasting met ongewijzigd rendement, dat een billijker verdeling inhoudt van de fiscale druk, door een fundamentele hervorming van de voordelen die zonder enige kritische zin worden toegekend aan de ondernemingen en de hoge inkomens.

Eens te meer vergeet de regering een indexering van de belastingschalen en een doeltreffende, georganiseerde bestrijding van de fiscale fraude.

Maar zij zorgt er wel voor, dat de ongelijkheden in de maatschappij nog vergroten en de armoede zich verspreidt op nog een bredere schaal.

Fundamentele kritiek op dit ontwerp van fiscale bepalingen uit de SP op de volgende artikelen:

Artikel 9: Waarbij vanaf 1 januari 1985 de aftrek voor uitgaven voor de thermische isolatie van de eigen woning wordt afgeschaft, de laatste steun aan de gezinnen, terwijl er een breed gamma van fiscale steun blijft bestaan in de industrie.

Bij de artikelen 14, 18 en 36: Waar ongeveer 10 000 grensarbeiders uit West-Vlaanderen en Henegouwen een belastingverhoging krijgen van globaal 150 miljoen, dit wil zeggen 20 000 frank meer aan taks te betalen op een inkomen van 400 000 frank dan wanneer, bij de artikelen 5, 16,

17 en andere, voor de kapitalen uit groepsverzekeringen de fictieve omzettingrente voor de begunstigten wegvalt door een eenmalige voordeliger heffing van 16,5 pct.

Om belastingontduiking tegen te gaan, hoefde men het stelsel van de fictieve rente niet af te schaffen. Fundamenteel is evenwel de vaststelling dat deze maatregel, na de invoering van de liberatoire en onroerende voorheffing, een nieuwe stap doet naar de deglobalisering van de personenbelasting.

Door het tarief niet aan te passen in verhouding tot de grootte van de inkomens worden de kleinste inkomens veel zwaarder aangepakt dan de hoge. Deze vaststelling wordt nog geaccentueerd als men rekening houdt met de volledige aftrekbaarheid waarvan de premies genoten die de begunstigten tijdens hun beroepsloopbaan betaalden of lieten betalen. Dit liet hun toe een belastingbesparing te realiseren die zowel steeg met de hoogte van hun inkomen als met de hoogte van de premies.

Zo kunnen de allerhoogste inkomensstrekkers nog steeds, voor 50 pct op kosten van de gemeenschap voor een royaal, extra-legaal pensioen zorgen.

De afschaffing van artikel 109, 5e, trekt het verbod in op de aftrekbaarheid van premies, gestort in uitvoering van een «verzekering bedrijfsleider», indien het voorschot bijvoorbeeld, in pand wordt gegeven of indien een voorschot op het verzekerd kapitaal wordt opgenomen.

De Raad van State ziet hierin ook opnieuw de mogelijkheid tot misbruiken, en terecht. Waarom wordt geen progressief barema voor de belasting van het kapitaal ingevoerd? Waarom wordt geen plafond voor de aftrek van de premies ingevoerd? Waarom komt er geen harmonisering van de belasting op de groepsverzekeringscontracten die gevestigd zijn bij verzekeringsmaatschappijen en van die gevestigd bij pensioenfondsen?

Op artikel 21 voor de optievennootschappen is er heel wat kritiek te maken, maar daar zullen wij uitgebreider op ingaan bij de verdediging van de amendementen.

Bij artikel 38, over de nalatigheidsintresten, verwerpt de SP het ingevoerde systeem van «twee maten en twee gewichten».

Bij artikel 40, is de regering volkomen in tegenstrijd. Op een ogenblik dat zij beweert de fiscale uitgaven ernstig te willen onderzoeken, worden bestaande uitgaven behouden, ja zelfs verhoogd en verlengd zonder ernstige kosten-batenanalyse over de voorbij effecten, en bovendien nog uitgebreid tot de vrije beroepen, die nu ook mee mogen profiteren.

Met de aandelenopties, waarvan sprake in artikel 44, wordt een nieuwe methode ingevoerd om inkomensverhogingen toe te staan die ontsnappen aan de marginale belastingpercentages voor de hoge inkomens. Bij wet wordt hier vastgelegd hoe hoge inkomens aan de belastingen kunnen worden onttrokken.

De draagwijdte van artikel 28 van het regeringsvoorstel is vooral te beperkt voor de inkomsten van roerende goederen verdiend in het buitenland, meer bepaald het forfaitair gedeelte. Dit steekt schril af tegen de belastingverhoging, die de grensarbeiders in Frankrijk van 1 januari 1985 af zullen moeten betalen. De hoge inkomens krijgen verminderde belastingen te betalen, de grensarbeiders moeten veel meer betalen dan vroeger en dit noemt men dan fiscale rechtvaardigheid door herverdeling.

Wat niet aan bod komt in dit ontwerp houdende fiscale bepalingen, is het wegwerken van de onrechtvaardigheden voor de 500 000 werklozen, ingevoerd bij de wet van 28 december 1983, zoals in paragraaf 1 van artikel 91bis de vermeerdering met 22,5 pct. van de belasting, die evenredig betrekking heeft op de werkloosheidsuitkeringen indien zij niet onderworpen werden aan een inhouding van minimum 10 pct. Tegelijk zou dan ook de betekenis van paragraaf 4 van artikel 91bis vervallen, of tenminste kunnen worden verzacht, voor werkloosheidsuitkeringen aan ongehuwde belastingplichtigen.

De collega's van het ACW, die tot mijn spijt op het ogenblik niet aanwezig zijn, ...

De heer Wyninckx. — Wanneer ze aanwezig zouden zijn, zouden ze toch niet luisteren.

De heer De Smeyter. — ... weten toch dat er sedert 10 mei 1984 een gemeenschappelijke nota bestaat in verband met de fiscaliteit, die werd onderschreven door het ACV en het ABVV.

Ik herinner hen eraan dat deze nota als volgt luidt: «In een periode waarin aan de bevolking pijnlijke offers worden opgelegd, moeten op fiscaal vlak alle bestaande voorrechten en misbruiken worden opge-

spoord en weggewerkt. Dit geldt meer in het bijzonder voor: belastingontduiking en -ontwijking, sommige belastinguitgaven, de fiscale behandeling van de grote vermogens.

Inzake de fiscale fraude moet het zelfs zonder fundamentele wetswijzigingen mogelijk zijn de bestrijding van de belastingontduiking en -ontwijking doelmatiger te organiseren door administratieve hervormingen zoals de verbetering van de vorming van het personeel, de versterking van het personeelsaantal onder meer, niet-toepassing van 3,5 pct.-inlevering op financiën en realisatie van de onder minister Eyskens beloofde uitbreiding van het personeelseffectief.

Zouden de positieve effecten van die maatregel niet moeten worden aangewend om de diensten te versterken die belast zijn met de bestrijding van de belastingontduiking?

Ook administratieve hervormingen zoals de uitwerking van een protocolakkoord tussen het parket en de belastingadministratie. Indien het bestaan vermoed wordt van een fraudemechanisme bij een financiële instelling, zou de huidige bureaucratische procedure, waarin artikel 224 voorziet om tot een gedeeltelijke opheffing van het bankgeheim te komen, moeten worden versoepeld, bijvoorbeeld geen voorafgaandelijke toestemming van de administrateur-generaal van de Belastingen, maar alleen informatie over de inwerkingstelling van het speciaal onderzoek.

Bestrijding van de fiscale ontwijing door sommige vrije beroepen en bij onroerend-goedoperaties via de oprichting van PVBA.

Onderzoek naar de gevolgen van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.

Streven naar een harmonisatie op EEG-vlak van de roerende voorheffing.

Verjaringstermijnen: wanneer een bezwaarschrift wordt ingevoerd moet er altijd nog een jaar de mogelijkheid blijven om een nieuwe aanslag te vestigen.

Invoering van een centrale biljetterij voor de bioscopen.

Uitwerking van een statuut voor de fiscale raadgevers.

Onderzoek naar de misbruiken bij de techniek van de fiduciaire deposito's.

Beperking van de forfaitaire taxatiemethodes vooral voor belastingplichtigen met een relatief hoog inkomen.

Invoering van een niet-afscheybare fiscale strook voor medici en paramedici.

De heer Gramme, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Ten tweede, de belastinguitgaven. Reële bedrijfslasten: misbruiken moeten bestreden worden door onder meer het verwerpen van niet-bewezen uitgaven, het vergemakkelijken van de beoordeling van de belastingadministratie door het invoeren van een maximaal aantal objectieve criteria, het opleggen van een zekere soberheid door plafonds vast te stellen voor sommige uitgavenposten zoals bijvoorbeeld kledij, representatiekosten, restaurantkosten slechts gedeeltelijk in aanmerking nemen enzovoort.

Taxatie van de voordelen van alle aard: betere controle.

Beperking van de aftrekken in de personenbelasting inzake alimentatiegeld.

Groepsverzekeringen: invoering van een sociale patronale bijdrage; beperking van de aftrekbaarheid van de premie; herziening van de omzettingrente in een minder voordelig tarief.

Het De Clercq-luik van de aandelenwet: de huidige aftrek van de belastbare inkomens kan worden vervangen door een vaste belastingvermindering, een belastingkrediet.

Voor de forfaitaire aftrek voor buitenlandse belastingen komen volgende wijzigingen de bestaande anomalieën rechtzetten: toevoeging van de buitenlandse belasting aan het belastbaar inkomen; beperking van de forfaitaire aftrek tot de werkelijk betaalde buitenlandse belasting, dus indien 10 pct. geen verrekening van 15 pct. en dit met een maximumaftrek van 15 pct.; beperking van het verrekenbaar gedeelte van de forfaitaire aftrek tot het gedeelte van de vennootschapsbelasting dat slaat op de buitenlandse inkomsten waarvoor de aftrek werd toegestaan naar het model van de Oeso-conventie; naast deze puur fiscale wijziging zou de informatieplicht van de ondernemingen zodanig moeten worden gewijzigd dat het mogelijk wordt rechtstreeks de betaalde vennootschapsbelasting af te lezen uit de balans.

In het stelsel van de definitief belaste inkomens kunnen volgende verbeteringen worden aangebracht: afschaffing van de terugbetaalbare fictieve roerende voorheffing van 5 pct. op de definitief belaste inkomens van buitenlandse oorsprong; geen automatische toepassing van het systeem van definitief belaste inkomsten in die gevallen waarin de dividenden in de eerste schakel van de ketting geen enkele belasting hebben ondergaan.

Hier moet eerst worden onderzocht of die «basisvrijstelling» nog wel verantwoord is.

Bovendien moeten nu reeds maatregelen worden getroffen gericht op:

Ten eerste, het herzien van het belastingstelsel van de elektriciteitsmaatschappijen Ebes, Intercom, Unerg, geen volledige vrijstelling van de winsten die ze uit de gemengde distributie-intercommunes halen, waarbij in elk geval wordt uitgesloten dat er nog een overloop is van de belastingvrijstelling van de winsten uit de distributie naar de transport- en productieactiviteiten.

Ten tweede, er moet worden belet dat gemengde ondernemingen, industriële of commerciële activiteit plus de financiële activiteit, hun exploitatiewinsten omzetten in definitief belaste inkomsten.

Ten derde, de vermogensbelasting.

De vermogens zijn in België bijzonder ongelijk verdeeld.

Eenzijds beschikt volgens sommige ramingen 1 pct. van de meest gegoede gezinnen over 25,3 pct. van de fortuinen.

Anderzijds ligt de bestaande fiscale opbrengst op de vermogens in procenten van de totale fiscale en parafiscale ontvangsten veel lager in België dan in de meeste andere Europese landen.

Een belasting op de grote vermogens zou België doen aansluiten bij de situatie van de meeste andere moderne Staten en het fiscaal stelsel democratischer maken.

Dat alles staat in de gemeenschappelijke nota van het ACV en het ABVV. Het is goed in deze algemene bespreking de collega's die steunen op de achterban van het ACW, daar eens aan te herinneren want in het ontwerp tot fiscale bepalingen dat wij nu bespreken, staat daar niets over vermeld. Wat staat er wel in en waarover gaat het dan? Ook hier moet duidelijkheid worden geschapen opdat ook de meerderheid bij voorbaat weet wat haar wordt gevraagd goed te keuren.

Wat behelst de inventaris van alle maatregelen uit het ontwerp? Ik formuleer het enigszins anders dan de heer Lagae.

Afschaffing vanaf 1 januari 1985 van de aftrek voor uitgaven voor de thermische isolatie van de eigen woning.

Afschaffing vanaf het aanslagjaar 1985, inkomsten 1984, van een speciale belastingvermindering voor Belgische grensarbeiders die in Frankrijk werken.

Vanaf 1 januari 1985 kunnen de meeste kapitalen afkomstig van een groepsverzekering niet meer worden omgezet in een fictieve rente. Ze zullen in een keer belast worden tegen een eenvormig taxatiepercentage van 16,5 pct.

Kapitalen van een groepsverzekering die worden uitgekeerd naar aanleiding van een bruggenpensioenering zullen voortaan niet meer worden samengevoegd met de andere inkomens. Ze zullen ook tegen 16,5 pct. belast worden in het jaar van de uitkering.

Beperking in een aantal gevallen van de speciale aftrek op inkomsten uit, vooral, leningen aan het buitenland die gelijk zijn aan de aftrek van een forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting.

Afschaffing van de fictieve roerende voorheffing van 5 pct. op dividenden die door vennootschappen worden verkregen mits vaste kapitaalparticipaties in het buitenland.

Het gezinspensioen dat aan beide echtgenoten samen wordt uitgekeerd, wordt belast als één inkomen van de echtgenoot die het door zijn vroegere beroepsarbeid geheel of voor het grootste deel deed ontstaan. Hiermee wordt ingegaan tegen een arrest van het Hof van beroep van Brussel dat besliste dat een gezinspensioen gesplitst belast mag worden.

Aanpassing van het wetboek om het misbruik tegen te gaan dat erin bestaat de reserves van een personenvennootschap te verdelen zonder dat de vennootschap of haar vennoten belastingen betalen.

Bij laattijdige betaling van de bedrijfsvoorheffing is vanaf 1 januari 1985 een bijkomende halve maand nalatigheidsinterest verschuldigd wanneer niet op de voorzien vervaldag gestort wordt. Vroeger liep de interest slechts vanaf de maand volgend op de vervaldag.

De kadastrale perekwatie wordt vijf jaar uitgesteld: toepassing in 1991, in plaats van in 1986.

De fiscale winstvrijstelling van 150 000 frank per bijkomend personeelslid in KMO wordt verlengd tot 1988.

Het bijkomend aantal wordt berekend in vergelijking met het bestand van 1984. De maatregel wordt ook uitgebreid tot de vrije beroepen.

Werknemers — het woord kaders, vooral hoge, ware beter — die een optie lichten op aandelen van de vennootschap waarin ze werken, zijn onder bepaalde voorwaarden niet belastbaar op de eventuele meerwaarde die ze opstrijken. Deze meerwaarde kan ontstaan indien er een positief verschil is tussen de overeengekomen optieprijs en de waarde van het aandeel op het ogenblik dat de optie wordt gelicht.

Verhoging van de toegelaten bestaansmiddelen voor personen ten laste: 60 000 frank in plaats van 30 000 frank vanaf het aanslagjaar 1986. Dit is een goede maatregel.

De vrijstelling van de sociale zekerheid voor buitenlandse kaders en vorsers in ondernemingen, gevestigd in T-zones, vervalt als gevolg van een verbod van de EEG.

Dezelfde wijziging gebeurt ten aanzien van de coördinatiecentra, maar hier wordt de bestaande fiscale vrijstelling vervangen door een forfaitaire vaststelling van de winst.

De vrijstelling van roerende voorheffing die in coördinatiecentra en T-zones werd toegestaan, wordt beperkt. De regering was te ver gegaan. De wet van 28 december 1983 verhoogde de maximale aftrek van 45 000 frank voor levensverzekeringspremies en kapitaalaflossingen. Thans wordt bepaald dat die bijkomende vermindering voor ieder van de echtgenoten die een bedrijfsinkomen heeft, van toepassing is.

Dat is bondig de draagkracht van het ontwerp, dat u gevraagd wordt goed te keuren vóór Kerstdag, opdat u met een gerust geweten de Kerstdag en de eindejaarsfeesten zou kunnen vieren.

Als syndicalist van het ABVV sta ik erop dat een gegeven of geschreven woord wordt geëerbiedigd. Vandaar heb ik de vrijheid genomen om dit verwerpelijk ontwerp op bijna alle artikelen te amenderen. Ik vraag de collega's van het ACV dan ook nadrukkelijk consequent te zijn.

Ik doe een beroep op u. Laat u niet verleiden om zeer spoedig in kerstrees te gaan en de arbeiders hierdoor in de steek te laten. Laat u niet strikken door de PVV-PRL, al maken zij deel uit van de meerderheid. *(Applaus op de socialistische banken.)*

M. le Président. — La parole est à M. Trussart.

M. Trussart. — Monsieur le Président, les parlementaires sont probablement tous gratifiés de la science infuse ou imprégnés de l'Esprit saint; moins peut-être ceux qui ont depuis longtemps le code des impôts comme livre de chevet.

Dans tous les cas, il leur a fallu une bonne dose de courage et de persévérance pour pénétrer dans le maquis des dispositions fiscales proposées en pagaille par le projet discuté en ce moment.

Après avoir fait cet effort, je ne vois toujours pas clairement le but visé par le gouvernement et j'en suis encore à chercher la cohérence dans tout ce fatras de mesures. Ainsi, on supprime la déductibilité pour les travaux d'isolation thermique, mais on introduit, ce qui n'est pas mauvais d'ailleurs, une déductibilité pour les travaux effectués à des immeubles classés sans que personne n'ait évalué cette nouvelle dépense fiscale.

De plus, on supprime la réduction d'impôts de 5 p.c. pour les travailleurs frontaliers en France mais on l'étale sur plusieurs années.

Si parmi les mesures, je peux admettre qu'il n'y en a pas de particulièrement abominables, j'en trouve toutefois un certain nombre dont les effets me semblent néfastes. Je m'attacherai à débattre seulement de ces dernières. Mais auparavant, je voudrais émettre quelques considérations à propos de la pression fiscale.

Personne ne nie que cette pression a augmenté globalement. Le gouvernement tente cependant de tirer son épingle du jeu en déclarant qu'il n'est pas responsable de cette situation et que cette pression est restée stable au niveau du pouvoir central.

C'est évidemment une réponse empreinte d'hypocrisie, car le gouvernement a une réelle responsabilité dans l'augmentation de l'imposition provinciale et communale.

Il est clair, par exemple, comme je l'ai déjà expliqué lors de mon intervention à propos du budget des Voies et Moyens, que la contribution de plus en plus faible de l'Etat central au Fonds des communes a un

effet direct sur la pression fiscale exercée par les communes sur leurs administrés. C'est d'ailleurs la raison majeure pour laquelle ce gouvernement a libéré la fiscalité communale.

J'en viens maintenant à l'examen de quelques mesures particulières et tout d'abord à la suppression de la déductibilité du coût des travaux d'isolation. Cette déductibilité ne constitue peut-être pas la meilleure mesure possible, mais elle a le mérite d'exister et elle pouvait, à terme, influencer très favorablement notre facture énergétique, sans compter d'autres effets secondaires non négligeables, par exemple sur l'emploi, dans les entreprises réalisant ces travaux et sur la pollution de l'atmosphère par la réduction de la consommation de combustible.

Au lieu d'être supprimée, cette mesure devait être renforcée et bénéficier d'une large publicité nouvelle.

Les gens ont de plus en plus de difficulté d'investir; il est donc normal qu'ils prennent plus qu'avant le temps de peser le pour et le contre, de faire le choix le plus intéressant possible. d'épargner en vue de réaliser ces travaux d'isolation.

Un programme de ce genre n'atteint sa plénitude qu'après au moins dix années. Le gouvernement commet une lourde erreur en ne reconduisant pas cette mesure.

On peut, à juste titre, l'accuser de pousser à la surconsommation d'énergie, voir à son gaspillage, en vue de forcer la décision d'installer une centrale au charbon dans le Limbourg ainsi que la cinquième centrale nucléaire à Doel.

Une deuxième mesure que je critiquerai est le report de la péréquation cadastrale. La décision de ce report a, bien sûr, été facile à prendre par le gouvernement puisqu'elle n'influence en aucune façon le budget de l'Etat et lui permet d'améliorer son image de marque auprès des électeurs. Pas pour longtemps, sans aucun doute, car ceux-ci s'apercevront bien vite que cette opération de charme entraîne la plupart des communes à augmenter leurs additionnels communaux et qu'elle se fait au détriment des ristournes qui doivent revenir aux régions. Sur ce dernier point, on se demande bien pourquoi l'avis du comité de concertation n'a pas été demandé.

J'en viens maintenant au problème de la taxation des capitaux tenant lieu de rentes ou pensions et à l'abandon du système de la rente fictive.

Sur le plan de l'imposition, la mesure proposée ne semble pas devoir provoquer une modification du rendement fiscal global et paraît pouvoir apporter une certaine simplification de la taxation.

Toutefois, c'est une mesure à courte vue destinée à majorer de 850 millions les recettes fiscales d'une année, uniquement.

En outre, elle devrait créer une injustice, en ce sens que plus les capitaux reçus seront élevés, plus le système sera favorable, alors que plus ils seront modestes, plus ce système sera préjudiciable.

Autre injustice, celle qui va exister entre celui qui a opté pour la rente mensuelle et celui qui a choisi le paiement du capital en une fois; en effet, le premier se verra taxé sur la totalité, participation bénéficiaire comprise, alors que le second bénéficiera de l'immunité sur cette même participation.

Injustice également vis-à-vis de l'épargnant qui doit déclarer ses revenus capitalisés.

Finalement, on ne peut être d'accord sur cette mesure parce qu'elle va dans le sens d'une déglobalisation de l'impôt.

Je voudrais dire aussi quelques mots à propos de la mesure encourageant l'option sur actions. En principe, on devrait se montrer favorable à une disposition ayant pour objectif d'associer plus étroitement les travailleurs aux résultats de l'entreprise en facilitant l'actionnariat, considérant que c'est un tout petit pas vers la paix sociale — même si, selon nous, ce n'est pas une bonne manière de l'assurer — et la démocratisation de l'entreprise.

Mais il ne faut pas se leurrer: en pratique, une seule catégorie de travailleurs aura réellement la possibilité d'effectuer ce type d'opération et profiter ainsi de cette mesure. Il s'agit des travailleurs bénéficiant déjà des salaires et revenus les plus élevés.

Pour terminer, j'ajouterai qu'il est très regrettable de ne pas voir figurer au nombre des mesures proposées par le gouvernement les deux suivantes: l'indexation des barèmes fiscaux et le cumul entier des revenus professionnels. Très schématiquement, la première, parce que la

non-indexation actuelle profite essentiellement aux revenus les plus élevés, du fait de la taxation en pourcentage absolu; la deuxième, parce qu'elle peut partiellement servir à affaiblir l'augmentation de la pression fiscale.

En tout état de cause, sauf si l'adoption d'amendements venait à le corriger notablement, nous voterons contre ce projet de loi. (*Applaudissements sur les bancs Ecolo-Agalev et socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Debussere.

De heer Debussere. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil mij bij de bespreking van dit ontwerp beperken tot enkele opmerkingen.

Ten eerste, is dit wetsontwerp, dat vrij technisch is, een soort van samenraapsel van allerlei maatregelen op fiscaal gebied, waarbij eensdeels de fiscale druk nogmaals wordt verhoogd en anderdeels de uitgaven worden beperkt, althans naar de intenties van de regering. Het is in feite een onsamenvattend geheel waarbij op goed vallen het uit, een keuze wordt gedaan in de te besnoeien fiscale uitgaven, en tevens van de gelegenheid gebruik wordt gemaakt om bepaalde onvolkomenheden uit het Wetboek der inkomstenbelastingen recht te zetten.

Deze onvolkomenheden zijn meestal het gevolg van vroeger overhaast genomen beslissingen, zoals het taxatieregime, dat in de vorige herstelwet van 31 juli 1984 voor de vervangingsinkomsten was ontworpen, de wetgeving op de innovatievennootschap van dezelfde datum, de regeling over de bijkomende belastingvermindering wegens hypotheekaire kapitaalaflossingen en levensverzekeringspremies uit de begrotingswet van 28 december 1983 en de fiscale behandeling van bedrijven in tewerkstellingszones, koninklijk besluit nr. 118, en van coördinatiecentra, koninklijk besluit nr. 187.

De sportclubs zijn, ter compensatie van de handelingen van een niet nader te noemen onderzoeksrechter, op een zelvende manier in dit fiscale luik opgenomen. Vervangingsinkomeningenieurs kunnen daarentegen minder rekenen op zoveel goedmoedige bezorgdheid vanwege de fiscus.

Het financiële impact in reële termen van dit wetsontwerp is niet juist weer te geven. Een som van 5,025 miljard wordt vooropgezet, en op het merendeel der genomen maatregelen kan of wil men geen cijfer kleven. Men kan dit ontwerp ook bezwaarlijk zien als de uitvoering van een bepaald deel van het regeerakkoord van 16 december 1981, waar sprake is van « eenvoud, rechtvaardigheid en efficiëntie van de belastingstructuren in verband met de personenbelasting ».

Het tegenovergestelde is hier zeker waar. De diensten van de administratie der Belastingen zien met afgrijzen ieder ontwerp van wet houdende fiscale bepalingen tegemoet, omdat men steeds onduidelijker en door niemand te verstande wetteksten produceert. Het gevolg laat zich raden: oververmoeide controleurs en inspecteurs, en dus belastingen die steeds trager worden geïnd. Dit wetsontwerp kan als typevoorbeeld worden genomen van iets dat zeker niet realiseert wat het beoogt, namelijk eenvoudiger belastingstructuren.

Een tweede bedenking betreft een soort van verlenging van de debutgettering, die de Rijksmiddelenbegroting reeds op spectaculaire wijze beïnvloedt: enerzijds, de inning van de belasting verbeteren en waarborgen en anderzijds, tijdelijk de fiscale ontvangsten verhogen. Dat eerste mag dan al verantwoord zijn, het zal toch een weerslag hebben op de nu sinds jaren gangbare manier van laattijdig innen en inkohieren en meer bepaald in de volgende begrotingen. Het tweede zal zeker invloed hebben op volgende begrotingen, bijvoorbeeld de 16,5 pct. op kapitaal van groepsverzekeringen.

Een derde bedenking brengt mij bij de bouwnijverheid, tengevolge van de opheffing van de thermische isolatiemaatregel. Fiscale maatregelen tot het oppeppen van de bouwnijverheid, maar die achteraf van korte duur blijken te zijn, brengen enerzijds, bepaalde personen in moeilijkheden, bij wie de nodige werken werden gepland maar nog niet uitgevoerd, en zorgen anderzijds, voor een nervositeit en een soort van oververhitting voor de uitvoering van werken, met alle gevolgen van dien.

Ik wil hier tevens herinneren aan de tweede rondetafelconferentie voor de bouw van zowat anderhalf jaar geleden, waarbij een werkgroep voor fiscale aangelegenheden werd opgericht met als taak de herziening of verlenging van de BTW-aanslagvoet, de fiscale aftrek van 200 000 frank voor hypotheekleningen, de toepassingsmodaliteiten daarvan voor reno-

vatiewerken en de herziening van de lijst van isolatiewerken die in aanmerking komen voor fiscale aftrek.

Na een vergadering van de werkgroep werd door de regering in december 1983 beslist de verminderde BTW te verlengen tot einde 1985 en de hypotheekinteressen voor renovatiewerken tijdelijk te laten aftrekken. De vertegenwoordiger van financiën achtte het voor bekeken en de groep kwam nooit meer samen.

In plaats van een herziening van de lijst van isolatiewerken volgt vandaag de afschaffing van de maatregel en de toepassing van de fiscale aftrek voor hypotheeklasten in het stadium van de bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen werd door de regering op een persconferentie officieus afgewimpeld.

Ik wil niet verder ingaan op de voorgestelde «schikkingen» en ik zal zeker niet discussiëren over hoop en al 5 miljard frank op een budget van circa 1 700 miljard frank, vooral wanneer men weet dat bijvoorbeeld, 2,2 miljard betaald wordt aan de vakbonden om de werkloosheidspremies uit te betalen en daar bovenop nog eens 1,2 miljard als vakbondspremie in de schoot van de syndicaten wordt gelegd. Totaal 3,4 miljard, waarover ze aan niemand enige verantwoording moeten afleggen en waarop geen belasting wordt geïnd.

Mijnheer de minister, de Senaat heeft met dit wetsontwerp in spoedtempo, met de karwats — om de termen van ons politiek leven te gebruiken — het drieluik afgehandeld, waarop onze toekomst gebouwd zou moeten worden: de sociale herstelwet, de Rijksmiddelenbegroting en de fiscale bepalingen van het spaarplan.

Welnu, ik ben geen doemdenker, maar ik zie de toekomst zeer somber in. Boven het geheel van ontwerpen is de donkere nacht gebleven en verrijst zeker niet de ster, die wij op vandaag toch hadden mogen verwachten, om ons, na drie jaar inleveren en terugschroeven, naar een andere toekomst te begeleiden.

Er is in wezen in dit land nog niets veranderd en zelfs in de bovengenoemde ontwerpen van wet steekt niets nieuws. We blijven nog altijd rondtoeren in de euforische groeiperiode van de jaren 60. De oplossing voor de achteruitgang van ons land kan enkel gevonden worden als men rekening wil houden met de aard van de kwaal: het huidige sociale en institutionele stelsel dat zijn oorsprong vindt in de bovengenoemde euforische periode. Dit stelsel drukt enerzijds de noodzaak en anderzijds de ambitie, die onder de dominerende motivaties van de menselijke actie, krachtige hefbomen van economische dynamiek zijn.

Sinds jaren hebben wij hier in dit land geleidelijk gekozen voor een vorm van samenleving, waarin die twee hoofdmotivaties aan het individu worden ontnomen.

Enerzijds kan de Belg immers terugvallen op uiterst gulle stelsels van sociale zekerheid. De meeste grote risico's waarmee de burger kan worden geconfronteerd, zoals ziekte, werkloosheid, oude dag, worden door de overheid ten laste genomen. De vastheid van betrekking en het gewaarborgd inkomen alsook een zeer groot aantal diensten die de burger van de overheid ontvangt, ontnemen de Belg de behoefte die hem tot ondernemen, tot creëren zou kunnen dwingen. Kortom, de noodzaak is weg.

Aan de andere kant zijn de ambities van de Belg beperkt. Niet enkel heeft de belastingdruk hem alle vechtlust om zich te verrijken ontnomen, doch ook de progressiviteit van die belasting zet stellig een domper op de ondernemingszin.

We moeten hierbij nog onderstrepen dat die beide factoren dan nog nauw met elkaar verwant zijn. Een van de hoofdoorzaken van de belastingssituatie in ons land is de zeer hoge kostprijs van het stelsel van de sociale zekerheid. Bij die twee psychologische factoren moeten we dan nog de traagheid en de haarklieverij van de administraties voegen, alsook de strakheid van de sociale overeenkomsten. Om het geheel compleet te maken, moet nog worden gewezen op de starre opvatting van het gladstrijken van de ongelijkheden. Die opvatting is fout en economisch schadelijk. Iedereen moet weliswaar loon naar werk krijgen, maar hij die de bevoegdheden en de middelen heeft, moet die ook naar zijn beste vermogen gebruiken. Ze is economisch schadelijk omdat er in de markteconomie overschotten moeten bestaan waarover de individuen moeten kunnen beschikken om te investeren en werkgelegenheid te scheppen.

Aan dit samenlevingsmodel komt geen einde, zelfs geen wijziging en daarom zal dit land verder afzakken naar de diepte. Het ergert mij dan ook uitermate wanneer bepaalde politieke partijen op een demagogische manier met electorale slogans de brave burger in dit land nog dieper de

put indrukken en de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen volledig hypothekeren of vernietigen.

Even betreurenswaardig en fundamenteel fout is het feit dat de regering gemeend heeft ook de particuliere sector te moeten betrekken in de sanering van de openbare financiën via een feitelijke verhoging van de belasting op de factor arbeid.

Tevens stellen we vast dat de drie genoemde ontwerpen van wet niets veranderen aan het ronduit slecht macro-economisch beleid ten opzichte van het bedrijfsleven. We moeten los van het automatische in de koppeling tussen arbeid, loon, sociale transfers, ondernemingen en Staat. Ons land kan aan zijn burgers toch niet blijvend meer toegevoegde waarde uitdelen dan het voortbrengt.

Het kan toch niet langer dat de totale loonsom en de uitkeringen ongeremd kunnen toenemen alleen maar volgens de inflatie, wat tot steeds denkbeeldiger inkomens leidt. De automatismen moeten evolueren volgens andere parameters, met name het BNP, het te financieren netto-saldo van het begrotingstekort en de evolutie van de betalingsbalans. Op die manier wordt niet alleen de werknemer tot soberheid aangezet, maar tevens de onderneming tot meer export en de Staat tot het in bedwang houden van de rijksschuld.

We blijven in dit land zweren bij het *de facto* koppelen van onze frank aan de harde valuta's, zoals de mark en de gulden, en tevens houden we vast aan het principe van de arbeidsduurvermindering. Daardoor leggen we de last van de inflatiebestrijding bijna volledig op de schouders van de industrie.

In verband met die arbeidsduur zou ik toch de nadruk willen leggen op een elementaire waarheid: een ieders arbeidsduur rechtlijnig en verplicht verkorten is geen oplossing voor de werkloosheid.

Door de eenvoud en de schijnbare logica ontstaat er een verleidelijke theorie die luidt dat de hoeveelheid werk vast is en bijgevolg over zoveel mogelijk mensen moet worden verdeeld om de werkloosheid te verminderen. Jammer genoeg klopt ze niet wegens de elementen zelf die haar aantrekkelijk maken: ze steunt op het postulaat dat de toename van de economische bedrijvigheid voortaan nooit meer nieuwe arbeidsplaatsen zal voortbrengen. Ze rust op de veronderstelling dat de werknemers ertoe bereid zijn hun inkomen te delen en dat de arbeidsduurverkortening niet onomkeerbaar is.

Daarbij heeft men echter niet ingecalculleerd dat arbeidsduurvermindering gepaard gaat met toename van het zwart werk en dat ze volgens de strikte economische orthodoxie, gelijklopende inkomensvermindering vereist. Ook in het industrieel beleid komt geen verandering daar het hoofdzakelijk op de traditionele sectoren afgestemd blijft, met als voorname zorg het bestaande te beschermen.

Een dergelijk beleid werkt tevens concurrentievervalsend en kostenverhogend en bemoeilijkt de reconversie. Het verlaagt de bewustwording bij bedrijfsleiders en werknemers en verlamt de ondernemingsdynamiek.

Mijnheer de minister, hoe ijverig ik ook speur, er is geen enkele breuk te vinden in de steeds maar neerwaarts draaiende spiraal. Dat zal ook deze wet niet verhelpen. De Volksunie kan het onderhavige ontwerp van wet dan ook niet goedkeuren. Bepaalde artikelen gaan in de goede richting maar passen niet in een concept van grondige wijziging. Wij willen ons ook niet aansluiten bij de demagogie en bij de sinterklaaspolitiek van sommigen, die zeker voor de problemen van dit land geen enkel alternatief kunnen voorleggen.

Derhalve zullen wij ons bij die bepaalde artikelen onthouden. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Decléty.

M. Decléty. — Monsieur le Président, ce projet a fait l'objet de fructueux échanges de vues au sein des commissions des Finances de la Chambre et du Sénat.

Il s'encadre évidemment dans le débat du budget des Voies et Moyens que nous venons d'avoir dans les jours précédents et il est difficile de traiter d'un objet sans traiter de l'autre.

Je me suis exprimé longuement, au nom du groupe PRL, en ce qui concerne les Voies et Moyens. Je serai beaucoup plus bref en la circonstance présente.

Mon propos précédent concernant les Voies et Moyens exprimait, certes, quelques interrogations. Celui-ci le fera moins, d'autant que, sur ses divers aspects, le groupe PRL peut marquer un large accord.

Si nous avions quelques réserves quant aux dépenses fiscales, elles sont quelque peu aplanies : il était fondamental, par exemple, que l'imputation du versement forfaitaire français de 5 p.c. soit étalée sur deux ans au moins, car évidemment le sort des frontaliers n'est guère facile. Il était fondamental aussi que les participations bénéficiaires qui s'ajoutent aux capitaux constituant l'assurance-groupe soient immunisées du versement de 16,5 p.c.

D'autres cas, en matière de *stock options*, par exemple, pourraient aussi être cités comme améliorations au projet initial, qui ont été acceptées ou précisées lors des travaux des commissions de nos assemblées parlementaires. Mais, globalement, notre groupe marque son accord sur l'ensemble du projet amendé par la Chambre et précisé par la commission des Finances du Sénat.

Je voudrais me borner à quelques considérations générales qui, sans doute, ne sont même plus originales.

L'impôt est suspect à tous. Il est ressenti comme une charge; personne n'accepte plus d'admettre qu'il est moyen de maintenir notre niveau de vie collectif, pour tout dire notre civilisation. Encore faut-il que le produit de l'imposition soit utilisé de manière constructive, porteuse d'avenir et utile à la collectivité, non seulement à court terme, mais surtout à moyen ou long terme.

Chaque groupe de pression s'épuise à apporter la preuve qu'il ne contribue pas à augmenter l'impôt, mais que, au contraire, il le subit dans des proportions injustes.

Chacun s'accorde enfin à se lamenter sur le dédale de la fiscalité, en oubliant que c'est précisément à l'initiative des groupes de pression que ne cessent d'augmenter les exceptions, cas particuliers, exemptions, exonérations, dérogations et avantages divers.

C'est tout le problème des dépenses fiscales accordées, qui portent à la fois sur l'impôt des personnes physiques, la TVA, les accises et les douanes, les précomptes mobilier et immobilier, l'impôt des sociétés, et qui finissent par devenir un fourre-tout indésirable.

Or, il n'est pas douteux que ce qui avantage l'un, handicape l'autre, dans toute la mesure où les dépenses de l'Etat restent ce qu'elles sont. Il n'est donc que justice de penser enfin à élaborer à usage du Parlement un budget annuel des dépenses fiscales.

C'est, en effet, à une remise en cause annuelle et systématique du bien-fondé du maintien de ces dépenses fiscales qu'il faudra se livrer intensément.

Je l'ai dit en débutant : comment dissocier, en leur esprit, le budget des Voies et Moyens et la loi portant des dispositions fiscales ?

La fiscalité n'est pas un mal en soi tant qu'elle est le garant du maintien de notre train de vie, de tout ce qui fait, en réalité, la supériorité de notre civilisation, de notre société par rapport à bien d'autres.

Encore faut-il qu'elle reste cohérente et que l'hyperconsommation de l'Etat ne nous entraîne pas dans le cercle vicieux classique : trop de dépenses, donc plus de taxes et moins de revenus nets, donc plus de taxes encore et ainsi de suite.

C'est alors la fiscalité décourageante pour les meilleurs et incitant à la fraude et à l'évasion. C'est alors l'Etat empruntant à l'étranger ... notre propre argent. C'est alors aussi l'Etat procédant à des incitations fiscales, tant il reconnaît lui-même le caractère excessif de ses ponctions.

Triste incohérence, admettons-le !

On ne peut séparer Voies et Moyens et fiscalité. L'un oblige l'autre, l'autre oblige à l'un. C'est un choix de politique.

Lors de la discussion du budget des Voies et Moyens, je n'ai pas prêché pour moins d'Etat. J'ai dit que c'était d'un meilleur Etat qu'il s'agissait. J'ai dit que c'était le critère du meilleur rapport « coût-utilité sociale générale, mais à long terme » qui importait.

Cette conclusion reste valable dans cette discussion de la loi portant des dispositions fiscales.

Et c'est vrai que, dans cet esprit de meilleure gestion de l'Etat, donc dans certains cas de son renforcement s'il en est besoin, il doit être possible de limiter les besoins financiers mêmes de cet Etat, et par conséquent, de sa fiscalité.

Un Etat mieux géré, plus économe de ses deniers, c'est à dire des nôtres, plus soucieux pour tout dire de ce qui n'est, après tout, qu'un rapport « coût-qualité », doit pousser enfin, par moindre pression fiscale, à ce que s'épanouissent le goût d'entreprendre, le goût du risque, le goût de la responsabilité.

S'il devait en être autrement, c'est que nous opterions pour le nivellement par le bas. Personne de sensé, je crois, ne le souhaite. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, nadat de Rijksmidelenbegroting werd behandeld en goedgekeurd, waarbij reeds de fiscaliteit en de fiscale druk ter sprake kwamen, is het thans de beurt aan de fiscale herstelwet. Er wordt bovendien op het ogenblik veel over belastingverlagingen gesproken, ofwel ingevolge vroeger afgelegde verkiezingsbeloften van meerderheidspartijen, ofwel ingevolge wensdromen van een wegwijnende coalitie, waarschijnlijk met het oog op nieuwe verkiezingen.

We zien in de ons voorgelegde teksten drie soorten van maatregelen.

In de eerste plaats is er de reeks van maatregelen die, indien we de inleidende uiteenzetting van de minister mogen geloven, dienen om de belastingen te verhogen of te behouden. In dit verband sommen we op :

1. Uitgaven voor chemische isolatie van de eigen woning, 338 miljoen;
2. Verrekening van de forfaitaire storting Frankrijk, 306 miljoen;
3. Nieuw stelsel aanslagregeling groepsverzekering, 1 805 miljoen;
4. Verrekening forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting, 1 500 miljoen;
5. Verrekening fictieve roerende voorheffing, 1 000 miljoen;
6. Gezinspensioenen, 1 000 miljoen;
7. Bedrijfsverliezen in optievennootschappen, 500 miljoen;
8. Nalatigheidsintresten met betrekking tot de bedrijfsvoorheffing: nog niet te preciseren bedrag.
9. Rechtzettingen coördinatiecentra, 5 à 10 miljard.

Hiertegenover staan als belastingverminderingen :

1. De geboden mogelijkheden in verband met de aandelenopties, waarvoor nog geen bedragen kunnen worden vastgesteld;
2. De maatregelen in verband met de verhoging van de inkomensgrens van de personen ten laste, 25 miljoen.
3. De faciliteiten bij de aanwerving van bijkomend personeel, 350 miljoen.

In de derde plaats zijn er, wat we zouden kunnen noemen de neutrale operaties, zoals technische rechtzettingen en de verdaging van de kadastrale perekwatie, waaraan, steeds volgens de minister van Financiën, geen budgettaire gevolgen zouden zijn verbonden.

Samengevat krijgen we dus : ten eerste, belastingverhogingen en maatregelen die belastingverlagende mechanismen tegenhouden, voor een bedrag dat we ergens tussen 11,5 en 16,5 miljard zouden situeren; ten tweede, belastingverlagingen ten bedrage van circa 375 miljoen.

Laten we even ruim rekenen. Het nieuwe stelsel van de groepsverzekeringen komt in belangrijke mate gewoon op een versnelling van de inning van de belastingen neer. De kosten van de aandelenopties — die pas vanaf 1989 in aanmerking zullen komen in zoverre het reële kosten zijn — zullen moeten worden verrekend. Wij mogen dus zeggen dat deze maatregelen op jaarbasis genomen, toch nog een goede 10 miljard opbrengen.

We willen van deze gelegenheid gebruik maken om deze 10 miljard te confronteren met alle uitspraken over belastingverlagingen die we de laatste weken en dagen zowat overal hebben kunnen lezen.

De meerderheid heeft zich in december 1983 voor de indexering van de belastingsschalen vastgeprikt op een netto te financieren saldo van 9 pct. Bij de voorstelling van zijn blauwe boekje zei minister De Clercq hierover dat we voor die indexering nog geen ruimte hebben op de begroting. Ook niet in 1985 maar wellicht wel en bijna zeker in 1987.

Daarvoor verwijs ik naar een artikel in *Het Laatste Nieuws* van 9 november. Een maand geleden lezen we in *De Financieel-Economische Tijd* dat ook Eerste minister Martens wou wachten tot de 9 pct. bereikt was, wat pas in 1986 zal zijn. Ik verwijs naar een interview met *Le Soir*.

De heer Michel heeft hierop echter duidelijk een andere visie. Men kan volgens de PRL-voorzitter immers vooroplopen door de indexering budgettair neutraal te maken, door ze te compenseren met andere besparingen.

Bovendien wil de PRL-voorzitter een jaarlijkse indexerings, veronderstellen we toch, van alle belastingschalen, dus geen beperkte zoals in de jaren 70.

De regering bekommert zich dus schijnbaar weinig om afspraken die ze zelf gemaakt heeft en de vraag dient gesteld te worden of ze op deze wijze niet toegeeft met haar inleveringswoede grote groepen van de bevolking bedrogen te hebben. We maken nu immers politiek iets erg eigenaardigs mee.

Bij de introductie van het spaarplan begin dit jaar moest de bevolking worden klaargestoomd voor de zoveelste inleveringsronde: iedereen 2 pct. gedurende drie jaar, ook de sociale-uitkeringsgerechtigden. En dan is er nog het plan met de fiscale uitgaven die 11,5 miljard moesten opbrengen. Terwijl deze lineaire inlevering georganiseerd wordt, rijst ondertussen schijnbaar een unanimité bij de regeringspartijen dat er veel te veel ingeleverd werd en wil men belastingverlagingen gaan invoeren.

De cijfers die hierbij gebruikt worden, zoals bijvoorbeeld de 25 tot 30 miljard gespreid over verscheidene jaren, zoals de PRL voorstelt, verdwijnen echter in het niet tegenover de inlevering die de bevolking voorgeschoteld krijgt. Men levert dus in ten dele ter financiering van latere belastingverminderingen.

Een tweede opvallend verschijnsel is dat hier voor de zoveelste keer de averechtse herverdeling opduikt. Iedereen levert 2 pct. in maar de PRL wenst, naast de indexerings van de belastingschalen, een beperking van de gemiddelde aanslagvoet tot 50 pct. en een uitbreiding van de beperkte splitting tot 3 miljoen. Uit solidariteit moeten echter ook de minst-gegoeden — tot 750 000 frank — ook een fiscale aftrek krijgen. Duidelijk is voor de PRL dat men nu maar moet inleveren voor inkomens boven 2 miljoen en tussen 1,5 tot 3 miljoen.

Een al even voor de hand liggende verdeling vinden we bij de CVP, die vooral een gezin- en kindvriendelijke belastingverlaging voorstaat. Men wil hier schijnbaar de geleidelijke vermindering van de kinderbijslagen, ingevoerd door minister Dehaene, nog snel goedmaken vóór de verkiezingen.

Dit geharrewar doet wel een beetje denken aan de principes van het regeerakkoord dat ook als prioritaire doelstellingen vooropstelde en niet

gedaan heeft: daling der hoge marginale aanslagvoeten; gezinsprogressiviteit en het bevorderen van inkomsten uit arbeid.

Mogen we iedereen eraan herinneren dat voor die gelegenheid een interministeriële werkgroep werd samengesteld die het eerste hoofdstuk van het wetsontwerp houdende fiscale en begrotingsbepalingen ingediend op 23 december 1982 — wet van 11 april 1983 — heeft voorbereid. Zowel de heer Autenne als de kabinetsmedewerker die de minister verving, hebben op de studiedag «de beroepsarbeid van de vrouw en de fiscaliteit», ingericht door de Commissie vrouwenarbeid op 18 oktober 1982 in het kader van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, de enorme problemen en het gebrek aan consensus binnen de werkgroep toegelicht.

Het wetsontwerp zelf bewijst de prioriteiten van de regering. De inkomentrekkers tussen 750 000 en 1 500 000 kregen in april 1983 een beperkte splitting, de gezinnen kregen naargelang van de kinderlast een eerste fiscale tegemoetkoming. De inkomsten uit arbeid, die ook tot de prioriteiten van de regering behoorden, kregen echter niets. Integendeel, door de afschaffing van de 10 000 frank, waren het net zij die de rest financierden. Wij geloven dat de regering ondanks haar beloften ook nu niet tot een betere rechtvaardige oefening in staat is. Ook nu weer zijn het de werkenden, de trekkers van vervangingsinkomsten die betalen voor het beperken van het overheidsdeficit en zo de ruimte moeten creëren voor belastingverminderingen bij de hogere-inkomentrekkers.

Het zal de regering dan ook niet verwonderen dat de SP deze financiële herstellwet zal verwerpen. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — Nous poursuivrons cette discussion cet après-midi à 14 heures.

Wij zetten deze bespreking vanmiddag te 14 uur voort.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 12 h 25 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten te 12 u. 25 m.*)